

Tilläggsyrkande

(S, D, M, L, C särskilt yttrande KD)

2020-04-09

Ärende nr 2.2.8

Tilläggsyrkande angående Redovisning av uppdrag att redovisa vilka konsekvenser som förändring av rutinen för nödbistånd har lett till

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Stadsledningskontoret för i uppdrag att återkomma med en redovisning om vilka åtgärder som har genomförts kopplat till de föreslagna rekommendationerna i redovisningen.
2. I övrigt bifalla stadsledningskontorets förslag till beslut.

Yrkandet

En ny rutin för nödbistånd till boende har arbetats fram gemensamt inom sektor individ- och familjeomsorg och funktionshinder i stadsdelsförvaltningarna. Rutinen innebär att nödbistånd, som huvudregel, ska verkställas som utbetalning av schablonbelopp istället för placering i boende utan stöd. Ett särskilt fokus ska läggas på barnfamiljer och i det fall en familj bedöms inte kunna ordna boende på egen hand ska nödbiståndet verkställas genom placering i boende. Ett erbjudande om boendecoaching ingår alltid i beslutet om nödbistånd.

Kommunstyrelsen har beslutat att uppdra åt stadsledningskontoret att återkomma med en redovisning av vilka konsekvenser som förändringen av rutinen för nödbistånd har lett till, då främst gällande barnfamiljer i hemlöshet.

Det framgår i redovisningen att den nya rutinen har haft både positiva och negativa konsekvenser för individer och familjer. De negativa konsekvenserna verkar vara fler för barnfamiljerna. Fortfarande verkställs merparten av beslut om nödbistånd för barnfamiljerna som beslut om placering i boende.

I stadsledningskontorets redovisning finns ett antal rekommendationer till förbättring och utveckling av rutinen, bland annat att överväga att införa de kompensatoriska åtgärder som föreslås ur ett barnperspektiv. Det är mycket viktigt att noggrant se över rekommendationerna. Barn ska aldrig drabbas av en situation som de själva inte har någon rådighet över.

Vi vill att stadsledningskontoret återkommer med en redovisning om vilka åtgärder som har genomförts kopplat till de föreslagna rekommendationerna i uppföljningsrapporten. Ett särskilt fokus bör ligga på barnperspektivet.

Yrkande
2020-02-21

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)
Ärende 2.2.21

Yrkande angående – Redovisning av uppdrag att redovisa vilka konsekvenser som förändring av rutinen om nödbistånd har lett till

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Den stadengemensamma rutinen om nödprovning/nödbistånd upphävs.
2. En individuell provning ska ske av beslutet om nödbistånd, där särskild hänsyn tas till barns rätt till bostad
3. Redovisning av konsekvenser som förändringen av rutinen för nödbistånd har lett till, då främst gällande barnfamiljer i hemlöshet, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande antecknas.
4. Kommunstyrelsens uppdrag till stadsledningskontoret 2019-08-21, § 583 att återkomma med en redovisning av vilka konsekvenser som förändringen av rutinen för nödbistånd har lett till, då främst gällande barnfamiljer i hemlöshet förklaras fullgjort.

Yrkandet

I maj började en ny rutin för beslut om nödbistånd att gälla för samtliga stadsdelsförvaltningar i Göteborgs Stad. Detta efter ett gemensamt beslut av sektorscheferna för individ- och familjeomsorg. Den nya rutinen innebär en skärpning av hur man bedömer rätten till att få nödbistånd och har alltså inte varit föremål för politiskt ställningstagande. Efter det nya beslutet kan inte längre personer som är hemlösa men som saknar missbruksproblem eller psykiska problem få hjälp av socialtjänsten med bostad. Istället får dessa personer, många gånger barnfamiljer eller ensamstående mammor en summa pengar för att själva hitta tak över huvudet, en vecka i taget. Att kostnaderna för sociala boenden ökar är inte ett argument för att inskränka nödbiståndet. Särskilt allvarligt är det när beslut som detta dessutom står i motsats till socialtjänstlagens intentioner om att samhället ska vara det yttersta skyddsnätet för människor och alla har rätt till en individuell bedömning. Att erbjuda boendecoaching eller liknande för att stärka individens egenmakt över sin bostadssituation är bra. Dessa insatser löser dock inte den akuta hemlösheten.

Bostadsbristen i Göteborg är stor och trots att mycket gjorts har vi långt kvar till en bostadsmarknad i balans. Att få beslut om nödbistånd till boende sju dagar i taget är inte

bra för någon, men allra minst för barn. Stressen påverkar hela familjen negativt och det är näst intill omöjligt för ett barn i den otryggheten att exempelvis kunna fokusera på skolan. FN:s barnrättskommitté, som har till uppgift att tillse att staterna följer barnkonventionen, har uttalat att barnets rätt till bostad innefattar besittningsrätt. Det rör sig således om en permanent bostad. I Göteborg har vi långt kvar dit. Det går inte att å ena sidan prata om en god start i livet för barn, eller en jämlik stad och å andra sidan införa sådana här drastiska försämringar.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-01-07

Diarienummer 0986/19

Handläggare

Lars Eriksson

Telefon: 031-368 03 24

E-post: lars.eriksson@stadshuset.goteborg.se

Redovisning av uppdrag att redovisa vilka konsekvenser som förändring av rutinen för nödbistånd har lett till

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Redovisning av konsekvenser som förändringen av rutinen för nödbistånd har lett till, då främst gällande barnfamiljer i hemlöshet, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande antecknas.
2. Kommunstyrelsens uppdrag till stadsledningskontoret 2019-08-21, § 583 att återkomma med en redovisning av vilka konsekvenser som förändringen av rutinen för nödbistånd har lett till, då främst gällande barnfamiljer i hemlöshet förklaras fullgjort.

Sammanfattning

En ny rutin för nödbistånd till boende har arbetats fram gemensamt inom sektorn individ och familjeomsorg och funktionshinder i stadsdelsförvaltningarna. Rutinen innebär att nödbiståndet, som huvudregel, ska verkställas som utbetalning av pengar istället för placering i boende utan stöd. Hushållet får sedan själva ordna tak över huvudet med hjälp av utbetalda pengar. Barnperspektivet har ett särskilt fokus i rutinen. Om en barnfamilj inte bedöms kunna ordna boende på egen hand med utbetalning av pengar ska nödbiståndsbeslutet verkställas genom placering i boende. I rutinen ingår alltid ett erbjudande om boendecoachning, dvs praktiskt stöd i att söka bostad.

Kommunstyrelsen beslutade 2019-08-21, § 583 att uppdra åt stadsledningskontoret att återkomma med en redovisning av vilka konsekvenser som förändringen av rutinen för nödbistånd har lett till, då främst gällande barnfamiljer i hemlöshet.

Stadsledningskontoret bedömer att rutinen stärker rättssäkerheten i handläggningen och likabehandlingen av ärenden om nödbistånd boende samt bidrar till minskade kostnader för stadsdelsnämnderna. Vidare bedöms rutinen bidra till att stödja den enskildes ansvar för det enskilda hushållet att själva ordna sin egen boendesituation. Rutinen bedöms dock genom ökade krav på föräldrarna att söka bostad och veckovisa beslut riskera att skapa stress och oro hos föräldrarna som påverkar barnen. Detta gäller framförallt för de barn vars familjers nödbistånd verkställs genom utbetalning av schablon.

Uppsökarverksamheten och sociala jouren uppger att de inte haft kontakt med någon barnfamilj som lämnas utan tak över huvudet.

Rutinen har införts succesivt från och med maj 2019 och är fullt införd i samtliga stadsdelsförvaltningar från och med november. Effekterna för stadsdelsnämnderna och konsekvenserna för hushållen behöver fortsätta att följas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Från år 2011 till 2018 har stadsdelsnämndernas kostnader för socialt boende dubblats från 0,5 till närmare 1 miljard kronor. För nödbistånd (boende utan stöd) redovisades att kostnaderna var 192 miljoner kronor 2018.

Rutinen syftar till att stadsdelsnämndernas kostnader för nödbistånd till boende ska minska. Av redovisningen för 2019 framgår att stadens kostnader har minskat kraftigt jämfört med 2018. Införandet av rutinen för nödbistånd bedöms ha bidragit till detta.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

En stor del av de hushåll och huvudparten av de barnfamiljer som söker hjälp för sin bostadssituation hos socialtjänsten gör det på grund av att de inte har haft möjlighet att komma in på bostadsmarknaden. Avsaknad av bostad är allvarigast för barn eftersom de inte har samma möjlighet att påverka sin egen situation.

Det arbetssätt som föreslås i rutinen har i stor utsträckning sin utgångspunkt i den sociala dimensionen. Rutinen för nödbistånd boende syftar till att stödja den enskildes ansvar för det enskilda hushållet att själva ordna sin egen boendesituation och bidra till att hushållet i utsträckning kommer ut i eget boende. Rutinen syftar även till att korta placeringstiderna. Boendecoaching erbjuds till alla som ansöker om nödbistånd till boende. Ökade krav på föräldrarna att söka bostad och veckovisa beslut riskerar skapa stress och oro hos föräldrarna som påverkar barnen.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 2019-08-21, § 583
2. Rutin nödprövning/nödbistånd boende

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2019-08-21, § 583 att uppdra åt stadsledningskontoret att återkomma med en redovisning av vilka konsekvenser som förändringen av rutinen för nödbistånd har lett till, då främst gällande barnfamiljer i hemlöshet.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Antalet personer som vänder sig till socialtjänsten för att de saknar boende – men i övrigt inte har något behov av bistånd från socialtjänsten – har ökat. De får ofta avslag på sin ansökan om bostadsanskaffning men kan beviljas övrigt bistånd i form av boende utan stöd utifrån kommunens yttersta ansvar för att personer som vistas i kommunen inte ska lida akut nöd. Sektorcheferna för Göteborgs stads Individ- och familjeomsorg uppdrog till områdescheferna inom sektorn att arbeta fram ett förslag på ny rutin för handläggning av nödbistånd boende. Arbetet ingick i den genomlysning av verksamheten som sektorcheferna genomfört på uppdrag av stadsdelsdirektörerna.

En ny rutin för nödbistånd till boende har arbetats fram gemensamt i staden.

Sektorcheferna för stadsdelsförvaltningarnas sektor individ- och familjeomsorg samt funktionshinder har fattat beslut om att införa rutinen från och med 1 maj 2019. Genom att rutinen beslutats gälla i alla stadsdelsförvaltningar säkerställs en korrekt och likvärdig bedömning och handläggning av nödbistånd till boende. Införandet har skett succesivt och rutinen tillämpas fullt ut från och med november 2019.

Rutinen bygger på Göteborgs Stads riktlinje för bistånd till boende, beslutad av kommunstyrelsen 2015-02-04, § 70. I riktlinjen anges de kriterier som ska vara uppfyllda för att boende enligt 4 kap. 1 § SoL ska kunna beviljas:

- Att vara helt bostadslös.
- Ha speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad.
- Tillhöra en socialt utsatt grupp som behöver särskild hjälp att anskaffa en bostad.

I riktlinjen definieras också de socialt utsatta grupperna som i särskilda fall kan ha rätt till bistånd i form av boende med stöd, boendeanskaffning eller stöd i att söka bostad på egen hand. Barnperspektivet beaktas i riktlinjen, där även gruppen stora barnfamiljer nämns.

Under rubriken Akuta situationer och det yttersta ansvaret i riktlinjen anges följande: ”Vid situationer som personen inte har kunnat råda över finns möjlighet att bevilja tak över huvudet under en mycket begränsad tid för att den enskilde ska ges skälig tid att på egen hand finna ett annat boende” (så kallat nödbistånd).

Utveckling hemlöshet

Göteborgs Stads kartläggning av hemlöshet i april 2019 visade att 3 068 hushåll var hemlösa, vilket innefattade 3 489 vuxna och 1 526 barn. Det är en minskning med 261 hushåll jämfört med 2018. Av kartläggningen framgår bland annat följande:

- Antalet vuxna har minskat med 8 procent och antalet barn har minskat med 5 procent jämfört med 2018.
- Andelen ensamhushåll är 76 procent och andelen barnfamiljer uppgår till 21 procent, det vill säga 641 barnfamiljer, vilket är något lägre än 2018.
- Cirka 55 procent av hushållen bor i vanliga lägenheter (långsiktiga boendelösningar), många med möjlighet att överta hyreskontraktet.

- En femtedel av alla hushåll är barnfamiljer. De flesta av föräldrarna är födda utomlands och merparten saknar social problematik.
- Antalet barnfamiljer i akut hemlöshet är på samma nivå som 2018, cirka 250 familjer, men antalet barn har minskat.
- Var tredje hushåll i kartläggningen saknar bostad och har inga andra behov av stöd.

Hemlösheten har minskat 2019 trots befolkningsökning och bostadsbrist.

Orsakssambanden för hemlöshetens utveckling är flera och komplexa. En tänkbar förklaring till minskningen kan vara att staden under flera år har utökat antalet lägenheter till hemlösa hushåll, till exempel har satsningar genomförts för bostadslösa barnfamiljer och målgruppen inom Bostad först. Merparten av dessa hushåll befann sig tidigare i akut hemlöshet. Andra faktorer som kan påverka resultatet är ett ökat bostadsbyggande och ett lägre mottagande av nyanlända.

I november 2019 är det 2 881 hushåll som har någon form av boendeinsats via Göteborgs stads socialtjänst. Av dessa är det 230 hushåll (åtta procent) som har insats i form av nödbistånd. Resterande hushåll uppbär insats i form av boende med stöd eller kommunalt kontrakt.

Rutin nödbistånd boende

Rutinen utgår från kommunstyrelsens riktlinje för bistånd till boende och omsätter det som står i kommunstyrelsens riktlinje under *Akuta situationer och det yttersta ansvaret*. Rutinen innebär inte någon förändring av bedömningen av rätten till bistånd till boende men däremot en förändring av hur beslutet om nödbistånd verkställs. Nödbiståndet ska, som huvudregel, verkställas som utbetalning av pengar istället för placering i boende utan stöd. Hushållet får sedan själva ordna tak över huvudet med hjälp av utbetalda pengar. I rutinen ingår vidare alltid ett erbjudande om boendecoachning, dvs praktiskt stöd i att söka bostad. Rutinen framgår av bilaga 2.

Barnperspektivet har ett särskilt fokus i rutinen. Om en barnfamilj inte bedöms kunna ordna boende på egen hand med utbetalning av pengar (t.ex. anknytningsfamiljer och nyanlända, stora barnfamiljer) ska nödbiståndsbeslutet även fortsättningsvis verkställas genom placering i boende. Placeringen sker då i första hand i de nödbiståndsboenden som finns i stadens egen regi inom social resursförvaltning. I dessa boenden ingår boendecoachning.

Den nya rutinen innebär även ett förtydligande av beslutstiden för nödbistånd boende. Rättspraxis innebär att nödbistånd ska begränsas till kortare perioder (under några dagar till max en vecka) eftersom det på förhand inte går att uttala att akut nöd kommer att föreligga under t.ex. en månads tid. Enligt rutinen fattas beslut för maximalt en vecka i taget. En arbetsplan ska upprättas där det tydligt framgår vad den enskilde ska göra för att själv försöka lösa sin boendesituation. Om den enskilde inte löst boende efter en vecka får hen återkomma och ånyo ansöka om bistånd. Det finns dock ingen övre tidsgräns för den sammanlagda perioden för vilken nödbistånd kan utgå. De korta beslutsperioderna innebär en tätare uppföljning genom veckovisa beslut.

Syftet med den nya rutinen var att:

- Stärka den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv. Detta genom ett ökat tydligt ansvar för det enskilda hushållet att själva ordna sin egen boendesituation med hjälp till självhjälp genom boendecoachning.
- Underlätta handläggning och bedömning.
- Stödja likvärdig handläggning i staden.
- Stödja att hushållen i större utsträckning kommer ut i eget boende och därigenom leda till kortare placeringstider.
- Minska kostnaderna för nödbistånd till boende.
- Förbättra uppföljningen av kostnaderna för nödbistånd till boende.

Boendecoachning

Råd och stöd om hur man söker bostad är en viktig uppgift för socialtjänsten. I rutinen ingår därför att alltid erbjuda det enskilda hushållet/barnfamiljen boendecoachning. Boendecoachning innebär rådgivning och information om hur man söker bostad. Coachningen innebär också praktisk hjälp t.ex med att registrera sig på olika bostadsförmedlingar och bostadssajter, utforma brev till hyresvärdar för ansökan om lediga lägenheter och kontakta hyresvärdar. Boendecoachningen utförs av personal i stadsdelarna alternativt av boendepersonal i social resursförvaltnings nödbiståndboenden.

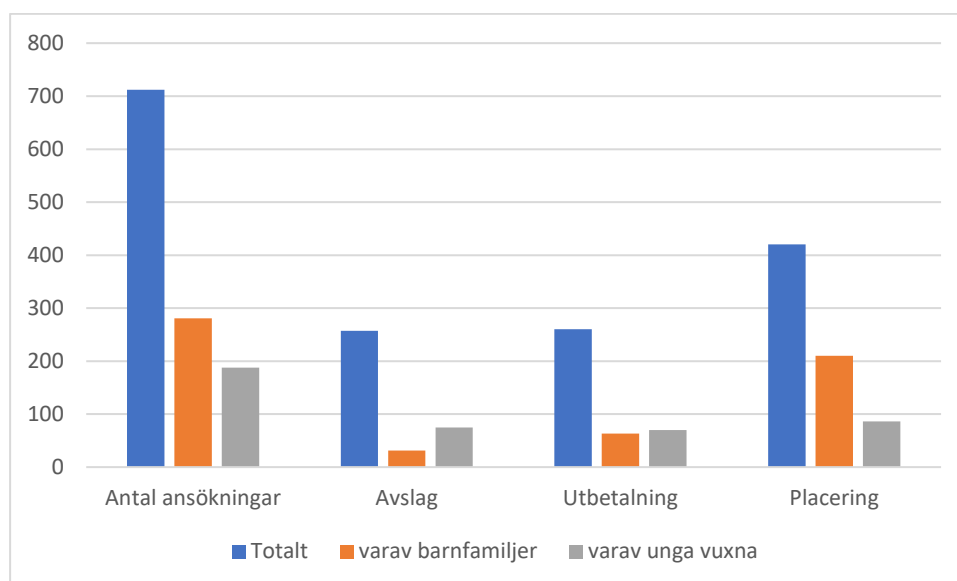
Boendecoachning erbjuds till alla som ansöker om nödbistånd till boende. Om den enskilde/familjen inte använt sig av det erbjudna stödet och inte heller sökt bostad på egen hand (utifrån sin individuella arbetsplan) kan biståndsrätten komma att omprövas. Bedömer handläggaren att nöd kvarstår har socialtjänsten dock skyldighet att tillse att den enskilde/familjen har tak över huvudet och ska enligt rättspraxis fortsatt bevilja nödbistånd. Detta gäller även om den enskilde/familjen inte använt sig av det erbjudna stödet i form av boendecoachning.

Effekter av ny rutin nödbistånd boende

I samband med införandet av den rutinen beslutades att en uppföljning av implementeringsprocessen samt den nya rutinens effekter och konsekvenser ska genomföras efter årsskiftet 2019/2020. Uppdraget att genomföra uppföljningen gavs till stadsdelarnas processledare för boendesociala frågor. Arbetet pågår och en rapport kommer att presenteras i mars 2020.

Av följande figur framgår det totala antalet ansökningar om nödbistånd boende under perioden maj till och med december 2019. Observera att den nya rutinen för nödbistånd var fullt implementerad i samtliga stadsdelsförvaltningar först i november 2019. Före 2019-05-01 finns ingen statistik över ansökningar respektive avslag på ansökningar om bistånd till boende fördelat på bistånd och nödbistånd.

Figur 1: Ansökningar om nödbistånd boende maj – december 2019

Under perioden maj till och med december 2019 har totalt 721 hushåll ansökt om nödbistånd till boende. Av dessa var 281 (39 procent) barnfamiljer. 257 (36 procent) av hushållen som ansökte om nödbistånd till boende fick avslag på sin ansökan. Observera att det saknas tillförlitlig statistik för maj tom september för antal barnfamiljer som fått avslag på sin ansökan. Under perioden oktober till december har 31 barnfamiljer fått avslag på sin ansökan eftersom behovet har kunnat tillgodoses på annat sätt (oftast då familjen haft egna medel).

260 hushåll bilviljades nödbistånd genom utbetalning av schablonbelopp under perioden. Av dessa var 63 (24 procent) barnfamiljer. 420 hushåll beviljades nödbistånd genom placering i nödbiståndsboende. Av dessa var 210 (50 procent) barnfamiljer.

Under perioden maj tom december 2019 har totalt 273 barnfamiljer beviljats nödbistånd till boende. Av dessa har 77 procent verkställts i nödbiståndsboende och 23 procent verkställts genom utbetalning av pengar. Majoriteten av de barnfamiljer som beviljats nödbistånd har alltså placerats i boende vilket tyder på en följsamhet till rutinens särskilda skäl för barnfamiljer.

Nedan presenteras en jämförelse av insatsen boende utan stöd under december 2018 och nödbistånd boende under december 2019.

Tabell 1: Antal hushåll med insats boende utan stöd i december 2018 samt nödbistånd boende i december 2019.

	Boende utan stöd dec 2018	Nödbistånd dec 2019	Förändring %
Antal hushåll	367	224	-39
Antal dygn	9 866	4 605*)	-53
Dygn per hushåll	27	21	-22

*) Omfattar både placeringsdygn och utbetalningar. Antal dygn för hushåll som erhållit nödbistånd genom utbetalning har beräknats baserat på schablon.

Av tabellen framgår att nödbistånd i form av boende har minskat under perioden. Förändringen kan delvis förklaras av införandet av den nya rutinen tillsammans med ett metodarbete i stadsdelsförvaltningarna för nogsamma biståndsbedömningar och kortare placeringstider haft effekt. Förändringen i form av minskade volymer och minskade kostnader bedöms även förklaras av ett minskat antal nyanlända och anknytningsfamiljer som ansöker om bistånd till boende samt att ett flertal barnfamiljer (som tidigare varit placerade i boende utan stöd eller nödbiståndsboende) har fått lägenhet med förstahandskontrakt genom barnfamiljssatsningen.

Antal hushåll har minskat med 39 procent och antal dygn har minskat med 53 procent. Genomsnittligt antal dygn per hushåll har minskat med 22 procent, vilket indikerar att hushållen i genomsnitt snabbare kommer vidare ut i eget boende.

Nedan framgår antal hushåll där insatsen nödbistånd särskilda skäl placering avslutats på grund av att hushållet ordnat eget boende.

Tabell 2: Antal hushåll där insatsen nödbistånd/placering avslutats under maj till och med december 2019.

	Antal hushåll
Hushåll som flyttat till eget boende	68
- varav barnfamiljer	40
<u>Flyttat till:</u>	
Andrahand/inneboende i Göteborg	22
Eget boende i Göteborg	30
Eget boende i annan kommun	16

Kravet på hushållen att aktivt vara bostadssökande i kombination med boendecoaching bedöms bidra till att fler hushåll kommer vidare till eget boende. Det bör dock konstateras att majoriteten av de barnfamiljshushåll som fått förstahandskontrakt i Göteborg har fått detta som en effekt av barnfamiljssatsningen.

Konsekvenser av ny rutin nödbistånd boende

Uppföljningen av den nya rutinens konsekvenser genomförs av stadsdelsförvaltningarnas processledare för boendesociala frågor och en rapport kommer att presenteras i mars 2020. I implementeringsprocessen har bland annat följande noterats:

- Ett flertal leverantörer med ramavtal boende utan stöd har ställt om i sin verksamhet och tar emot enskilda/familjer mot egen betalning. Det finns ingen brist på boenden där hushåll själva kan boka in sig och betala med utbetalt schablonbelopp.
- Uppsökarverksamheten och sociala jouren uppger att de inte upplever att den nya rutinen medfört negativa konsekvenser för barnfamiljer. Verksamheterna har inte stött på någon barnfamilj som lämnas utan tak över huvudet när de inte kan lösa boende med utbetalt schablonbelopp.
- Nytt arbetssätt leder till att föräldrarna mer aktivt söker bostad. Kortare placeringstider medför att familjerna kommer snabbare ut i eget boende vilket gynnar barnen.

- Ökade krav på föräldrarna att söka bostad och veckovisa beslut riskerar skapa stress och oro hos föräldrarna som påverkar barnen.
- De barnfamiljer som placeras i boende får bo kvar i samma boende om familjen beviljas fortsatt nödbistånd efter ny nödprövning. De barnfamiljer som placeras behöver inte flytta runt mellan olika boenden. Detta skapar en stabilitet för barnen och är positivt ur ett barnperspektiv. Placering i boende i egen regi bedöms uppfylla skälig levnadsnivå ur ett barnperspektiv.
- För de barnfamiljer som får nödbistånd genom utbetalning av schablonbelopp finns ingen möjlighet att i följande uppgifter om familjen bor kvar i samma boendelösning hela perioden eller om familjen flyttar runt mellan olika tillfälliga lösningar. För dessa familjer finns det därför en fortsatt risk för att familjen ska behöva flytta runt mellan olika boendelösningar.
- För de barnfamiljer vars nödbistånd verkställs genom utbetalning av schablonbelopp har socialtjänsten inte möjlighet att följa upp kvalitén på det boende som barnfamiljen ordnar på egen hand. Detta innebär att det föreligger en risk för att det tillfälliga boendet som familjen ordnar själv inte ger barnen en skälig levnadsnivå.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att arbetssättet som följer rutinen för nödbistånd bidrar till att stödja den enskildes ansvar för det enskilda hushållet att själva ordna sin egen boendesituation.

Boendecoaching innebär att hushållen får information och praktisk hjälp att söka bostad. För barnhushåll bidrar detta till att stärka föräldrarnas resurser att hitta en bostad på egen hand vilket är positivt ur ett barnperspektiv och bidrar till barnets bästa. Minskade placeringstiderna innebär att familjerna snabbare kommer ut i eget boende något som också är positivt för barnen. Rutinen bedöms dock kunna påverka barnens situation negativt på kort sikt genom ökad stress och oro, brist på stabilitet i boendet, risk för lång resväg till skola/förskola och för att möjligheten till en aktiv fritid och sociala relationer påverkas negativt. Detta gäller framförallt för de barn vars familjers nödbistånd verkställs genom utbetalning av schablon. Barnperspektivet har ett särskilt fokus i rutinen. Om en barnfamilj inte bedöms kunna ordna boende på egen hand ska nödbiståndsbeslutet även fortsättningsvis verkställas genom placering i boende.

Stadsledningskontoret bedömer att rutinen stärker rättssäkerheten i handläggningen och likabehandlingen av ärenden om nödbistånd boende samt bidrar till minskade kostnader för stadsdelsnämnderna. Rutinen har införts succesivt och är fullt införd i samtliga stadsdelsförvaltningen från och med november 2019. Stadsledningskontoret bedömer därför att effekterna för stadsdelsnämnderna och konsekvenserna för hushållen behöver fortsätta att följas.

Lisbeth Nilsson

Eva Hessman

Direktör Valfärd och utbildning

Stadsdirektör

Yrkande från V om att upphäva den stadengemensamma rutinen om nödprövning/nödbistånd boende

§ 583, 0986/19

Beslut

Yrkandet från V avslås.

Enligt yrkande från S:

Stadsledningskontoret får i uppdrag att återkomma med en redovisning av vilka konsekvenser som förändringen av rutinen för nödbistånd har lett till, då främst gällande barnfamiljer i hemlöshet.

Handlingar

Yrkande från V den 14 augusti 2019.

Yrkande från S den 16 augusti 2019.

Yrkanden

Daniel Bernmar (V) yrkar bifall till yrkande från V den 14 augusti 2019.

Marina Johansson (S) yrkar bifall till yrkande från S den 16 augusti 2019.

Helene Odenjung (L) yrkar bifall till yrkande från S den 16 augusti 2019 och avslag på yrkande från V den 14 augusti 2019.

Propositionsordning

Ordföranden Axel Josefson (M) ställer propositioner på bifall respektive avslag på yrkande från V och finner att det avslagits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för bifall och Nej för avslag på yrkande från V.”

Daniel Bernmar (V) och Grith Fjeldmose (V) röstar Ja (2).

Helene Odenjung (L), Martin Wannholt (D), Hampus Magnusson (M), Jessica Blixt (D), Jörgen Fogelklou (SD), Naod Habtemichael (C) och ordföranden Axel Josefson (M) röstar Nej (7).

Karin Pleijel (MP), Marina Johansson (S), Jonas Attenius (S) och tjänstgörande ersättaren Viktoria Tryggvadottir Rolka (S) avstår från att rösta (4).

Kommunstyrelsen beslutar med två röster mot sju att avslå yrkandet från V.

Propositionsordning

Ordföranden Axel Josefson (M) ställer här efter propositioner på bifall respektive avslag på yrkande från S och finner att det bifallits.

Protokollsanteckningar

Martin Wannholt (D) anmäler vid sammanträdet att D avser inkomma med en protokollsanteckning. Vid justering av protokollet har ingen protokollsanteckning inkommit.

Elisabet Lann (KD) antecknar följande till protokollet: Om jag hade haft rätt att rösta hade jag röstat Nej.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Dag för justering

2019-09-17

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Sköld

Ordförande

Axel Josefson

Justerande

Daniel Bernmar

Göteborgs
Stad

Rutin nödprövning/nödbistånd boende

Rutinen är beslutad av sektorchefer Individ – och familjeomsorg samt funktionshinder 190308 och gäller from 190501. Rutinen ska följas upp årligen.

Inledning

Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet (1 kap. 1 § andra och tredje stycket SoL).

Vidare har socialtjänsten inte någon allmän skyldighet att tillgodose behovet av bostad men den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker dennes möjlighet att leva ett självständigt liv (4 kap. 1 § första och tredje stycket SoL). För att stärka den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv ingår också i socialtjänstens ansvar att vid behov ge råd och stöd i att söka boende.

Ovanstående ska vara utgångspunkten i handläggningen av nödbistånd till boende. Utgångspunkten ska även vara att berörda personer, istället för att beviljas bistånd i form av insats/placering boende utan stöd, ska ordna boende på egen hand och vid behov beviljas utbetalning av pengar för att klara kostnaden för boendet. Detta innebär ett nytt sätt att verkställa övrigt bistånd till nödbistånd boende.

Om särskilda skäl föreligger, det vill säga om en barnfamilj inte kan ordna boende på egen hand med de pengar som beviljas till nödbistånd, kan socialtjänsten i beaktande av barnperspektivet behöva gå in med mer stöd för att biståndet ska kunna verkställas. Biståndet beviljas då som övrigt bistånd – Nödbistånd boende särskilda skäl placering – och verkställs genom placering i Nödbistånd boende särskilda skäl placering med boendecoachning (via SPINK).

Rutin nödbistånd boende

Vid situationer som den enskilde inte har kunnat råda över finns möjlighet att bevilja tak över huvudet under en begränsad tid för att undvika nöd och för att den enskilde ska ges skälig tid att på egen hand finna ett annat boende. Detta gäller även för enskilda som inte tillhör socialtjänstens målgrupp. Den enskilde skall kunna redogöra för hur denne har försökt lösa sin situation. Situationen har oftast uppstått hastigt eller utan förvarning. Nödbistånd kan verkställas genom att socialtjänsten anvisar plats i boende eller beviljar pengar för den enskilde att själv lösa tak över huvudet.

Prövningen av nödbistånd behöver av naturliga skäl begränsas till kortare perioder, några dagar till max en vecka, eftersom det på förhand inte går att uttala att akut nöd kommer att föreligga under t.ex. en månads tid. Som huvudregel ges nödbistånd för kortare perioder men det finns ingen övre tidsgräns för den totala period för vilken nödbistånd kan utgå, så länge den enskilde aktivt söker bostad i skälig omfattning och gör vad denne kan för att själv försöka lösa sin situation.

Personer som tillhör socialtjänstens målgrupp:

Personer som i den akuta situationen bedöms tillhöra en särskilt utsatt grupp och ha speciella svårigheter att anskaffa boende på egen hand (se Vägledning för bistånd till boende) beviljas bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL i form av socialt boende. Vilken sorts boende får avgöras individuellt. Följ socialtjänstprocessen.

Personer som inte tillhör socialtjänstens målgrupp:

Personer som i den akuta situationen inte bedöms tillhöra en särskilt utsatt grupp och ha speciella svårigheter att anskaffa boende på egen hand (se Vägledning för bistånd till boende) ges avslag på ansökan om bistånd till boende. Att vara nyanländ innebär i sig inte att den enskilde har rätt till bistånd enligt SoL i form av boende. Biståndsätten ska prövas individuellt mot kriterierna för rätten till bistånd i form av boende på samma sätt som för andra kommuninvånare. Nyanlända som under asyltiden bott på anläggningsboende i Migrationsverkets regi erbjuds vid beslut om uppehållstillstånd en kommunplacering enligt bostättningslagen. Anvisningskommunen är då skyldig att erbjuda boende. Vid bedömningen av hurvida den enskilde har rätt till bistånd enligt SoL i form av boende ska särskilt beaktas om den enskilde har tackat nej till erbjuden kommunplacering enligt BoL eller valt att lämna erbjudet boende i anvisningskommunen. Den enskilde ska planera för sin flytt och välja det alternativ som innebär att den enskilde klarar sig själv på bästa sätt. Det torde i de flesta fallen vara genom en placering i anvisningskommunen. Det föreligger därför i de flesta fall när denna planering inte skett ingen rätt till bistånd annat än för att avvärja en akut nödsituation (nödbistånd).

Om den enskilde efter avslag om bistånd till boende hävdar nöd – att hen inte kan lösa sitt boende för natten varken med egna kontakter eller medel, görs en nödprövning. I nödprövningen ingår en ekonomisk normberäkning. Den enskilde ska uppvisa kontoutdrag. Finns pengar föreligger inte nöd. Den enskilde ska också kunna redogöra för hur denne har försökt lösa sin situation.

Om nöd föreligger fattas bifallsbeslut **nödbistånd boende** (beslutstypen finns i både övrigt biståndsärendet och ekonomiskt biståndsärendet) för att ge den enskilde skäligt tid att själv lösa sin boendesituationen. OBS- Beslutet tidsbegränsas till en vecka. Om den enskilde väntar inkomst inom ett par dagar beviljas endast boendekostnad för tiden fram till inkomst, överväg om skäligt att bevilja biståndet mot återbetalning.

Utbetalning av schablon (fastställd kostnad per dygn per person, se bilaga) kan göras i båda ärendetyperna (övrigt biståndsärendet resp. ekonomiskt biståndsärendet) till den enskildes konto eller swedbankkort alternativt via rekvisition.

Inneboende och andrahandsboende – om den enskilde kan lösa sitt akuta behov genom att vara inneboende eller genom andrahandsboende hanteras ärendet som ett nödbistånd i max två veckor. Den enskilde ska kunna uppvisa ett inneboende- eller andrahandskontrakt. Därefter måste den enskilde folkbokföra sig på adressen. Ansökan om boendekostnaden hanteras då som ekonomiskt bistånd och biståndets nivå ska vara relevant i förhållande till den reella hyran för lägenheten, se Göteborgs stads riktlinje för ekonomiskt bistånd.

En arbetsplan upprättas. Av arbetsplanen ska framgå hur den enskilde själv ska lösa sin boendesituation och vilka krav som gäller för biståndet; att den enskilde ska söka bostad på egen hand i hela Sverige (huvudregel, finns undantag – t.ex. barn med växelvis boende, barn med förankring i skolan), att den enskilde aktivt ska delta i boendecoaching, att den enskilde ska kunna uppvisa kvitto som styrker att denne använt utbetalade pengar till boende osv. Av arbetsplanen ska det också tydligt framgå att arbetsplanen följs upp och att om den enskilde inte följer sin arbetsplan kan ansökan om fortsatt nödbistånd komma att avslås efter ny prövning.

Uppföljning av arbetsplan ska ske efter en vecka (jmf beslutsperiod ovan). Då görs också en ny nödprövning. Om den enskilde följt arbetsplanen och nöd kvarstår fattas nytt beslut enligt ovan. Om den enskilde inte följt sin arbetsplan alternativt inte kan styrka att pengarna använts till boende vägs detta in i nödprövningen. Här ska alltid en individuell bedömning göras. Här måste också alltid barnperspektivet beaktas utifrån föräldrarnas förmåga att planera för och lösa boendesituationen. Vid behov görs anmälan om oro för barnen till Barn och familjeenheten.

Råd och stöd om hur man söker bostad är en viktig roll för socialtjänsten. Boenderådgivning skall alltid erbjudas den enskilde.

Om särskilda skäl föreligger, det vill säga om en barnfamilj/ungdom inte kan ordna boende på egen hand med de pengar som beviljas till nödbistånd (t.ex. anknytningsfamiljer/nyanlända som inte bedöms kunna lösa boende med utbetalning av pengar, familjer som återkommer och säger att de inte har hittat något boende för pengarna, större familjer som har svårt att ordna boende på egen hand), kan socialtjänsten i beaktande av barnperspektivet behöva gå in med mer stöd för att biståndet ska kunna verkställas. Biståndet beviljas då som **övrigt bistånd – nödbistånd boende särskilda skäl placering** – och verkställs genom placering i Nödbistånd boende särskilda skäl placering med boendecoaching (via SPINK). Förutom skillnaden i verkställighet (utbetalning/placering) följer handläggningen samma process som nödbistånd boende, se nedan.

Processbeskrivning nödbistånd boende

